

vrlo loše — sve važnijima se smatraju one inicijative koje nastoje pronaći »unutrašnje rezerve«. Prisutni su bili uvjerenja da dio nerealiziranih mogućnosti u praksi muzeja leži u suradnji. Razina djelatnosti može se bar donekle podići inače nedovoljno korištenim oblicima zajedničkog djelovanja. Meritoran krug stručnjaka treba da raspravi o temi suradnje kako bi dao upotrebljive teze za praksu. Prisutni su stručnjaci, činilo se ne iz kurtoazije, u nekoliko navrata spomenuli šanse koje pruža postojanje Muzejskog dokumentacionog centra u Zagrebu koji, kao jedina specijalizirana ustanova, može koordinirati veći dio tih zajedničkih akcija. Centar izdaje jedini muzeološki časopis u nas i, rečeno je, trebalo bi svakako nastojati da taj časopis i financiranjem a ne samo sadržajem postane glasnikom jugoslavenskoga karaktera. Također je rečeno da bi »Izložba publikacija muzeja i galerija Jugoslavije« koju već dvije godine na »Interliberu« (Zagrebački velesajam) organizira Muzejski dokumentacioni centar trebala biti postavljena i u drugim centrima. Njome muzejska djelatnost pokazuje da je snažan izdavački sektor (ove godine sudjelovalo je 123 muzeja sa 1100 naslova), a postala je otkrićem svima onima, od sveučilišnih biblioteka do stranih knjižara, koji sve dosad nisu imali priliku nabaviti dragocjene publikacije razasute po jugoslavenskim muzejima i galerijama.

Muzejski dokumentacioni centar upoznao je prisutne stručnjake s novim sistemom klasifikacije muzejskih objekata koji je u Hrvatskoj u eksperimentalnoj fazi. Prisutni smatraju kako taj sistem pruža priliku da se obrada dokumentacije muzejskih predmeta unificira za cijelu Jugoslaviju kako bismo uz mogli jednog dana lakše komunicirati. Tim ujednačavanjem sistema postala bi izvodljivijom buduća elektronska obrada podataka. Muzejski dokumentacioni centar sudjeluje u izradi međunarodnog muzeološkog rječnika (ICOM-CIDOC). Među 26 jezika je i hrvatskosrpski, što pruža mogućnost izrade i ostalih varijanti na našim jezicima. Suvremena muzeologija i muzejska djelatnost traže komuniciranje s istim terminološkim standardima što je, kao i u ostalim strukama, temelj valjanosti i efikasnoj razmjeni informacija. Obrazovanje muzejskih kadrova osnovni je problem muzejske struke, a, posve paradoksalno, u nas jedva postoje. Tako se muzejska struka uči tek skupim i krajnje neefikasnim »praktičnim radom«. Nešto se suradnjom i tu dade učiniti, rečeno je na savjetovanju, tako da se preko Muzej-

skoga dokumentacionog centra okupe stručnjaci i organiziraju seminari i predavanja. Podržana je i zajednička inicijativa Jugoslavenskoga nacionalnoga komiteta ICOM-a i Muzejskog dokumentacionog centra da se tiska »Indeks muzeja, srodnih ustanova i njihovih radnika u Jugoslaviji« kao »priručnik« svakog oblika suradnje. Rasprava je pokazala da je za to potrebna suradnja i volja muzejskih radnika kako bi se ta ideja ostvarila, unatoč neefikasnosti organiziranja i financijskom siromaštvu. Tako su predloženi i oblici zajedničkog rada na pojedinih projektima koji bi završavali putujućim izložbama. Stručni napor na nekom projektu i jednom potrošena sredstva treba maksimalno amortizirati. U prirodi muzejske djelatnosti nije stvaranje materijalnih vrijednosti, pa je stoga zadovoljavajući oblik amortizacije suradnja koja omogućuje da jednu izložbu, umjesto 2000 posjetilaca vide deseci tisuća. Kad ovo ili ovakva savjetovanja ne bi pružili ništa više od izrečenog, kad ne bi donijela odmah opipljive plodove suradnje — ostala bi korist koju ne treba omalovažiti: sastajanjem i upoznavanjem stručnjaci uče zajednički misliti o istovrsnim stručnim problemima. Nešto znači i zaključak da će izvještaj o savjetovanju biti podnesen na slijedećem kongresu Saveza muzejskih društava Jugoslavije i na godišnjoj skupštini Jugoslavenskoga nacionalnoga komiteta ICOM-a u jesen ove godine na Cetinju.

Prigoda je bila Međunarodni dan muzeja. U proklamirane ciljeve obilježavanja Dana muzeja pripada obznanjivanje uloge i važnosti muzejskih ustanova ili, posredno, egzistencijalne važnosti prikupljanja, obrade, čuvanje i prezentacije cjelokupnog naslijeđa čovjeka. Planirani cilj sastajanja (na žalost) ograničenog broja muzejskih radnika iz Jugoslavije bio je podvrgnuti analizi upravo taj mehanizam čuvanja baštine naglašavajući potrebu suradnje, sinhronizacije, funkcionalnih veza, racionalizacije itd.

Sam naslov savjetovanja (»Suradnja muzeja, galerija i srodnih institucija u Jugoslaviji«) sugerirao je relativno suženu temu, ali je gotovo neminovno da radno »pokrivajuća« područja tako neistraženih mogućnosti i takve inertnosti, mora patiti od općenitosti i neobaveznosti. Ipak, već i sam pokušaj, kako je već rečeno, da se otkriju koristi organiziranog nastupa afirmira ideju zajedništva, — od usko stručnog do ekonomskog. Po sili logike koja je dovela do organiziranja savjetovanja događat će se, neizbježno, i zajedničke akcije muzeja. Namjera sa-

vjetovanja i okupljanja bila je i ostaje: ne prepustiti stvari slučaju i ubrzati proces.

Odgovarajući na dilemu istaknutu u naslovu, trebalo bi reći da magičnih formula nigdje, pa ni u muzejskoj struci — nema: riječ je o sustvnom trudu da se i na taj način s istim naporom dobiju veći rezultati. A, — svaka ideja je, naravno, puka floskula ostane li tek verbalni alibi u rješavanju stvarnih problema.

1) Veći dio članka objavljen je pod naslovom »Zajedništvom do boljih rezultata« u »Večernjem listu«, Zagreb 28. i 29. 5. 1983, str. 10.

ABSTRACT

Collaboration — magic formula or illusion

T. Šola

On the occasion of the International Museum Day in 1983, the Yugoslav Conference of Museum Administrators, organized by the Yugoslav National Committee of ICOM and the Museum Documentation Centre, was held in Zagreb.

The topic of the conference — »Collaboration of museums, galleries and similar institutions in Yugoslavia« — was discussed for the first time in this way, and some appropriate practical solutions were sought. One of the main conclusions was that the level of museum activity could be increased by modes of mutual activities, otherwise insufficiently used. Further more, it was decided that a meritory team of experts should discuss the subject of collaboration in order to provide applicatory thesis for practice.

The Museum Documentation Centre, as the only specialized institution, will be able to coordinate the majority of mutual activities. The report of the conference has been submitted to the Congress of the Association of Museum Societies of Yugoslavia and to the Annual Conference of the Yugoslav National Committee of ICOM.

Tehnološka obnova Muzejskog dokumentacionog centra — uvođenje mikrokompjutora kao novog konverzijskog sredstva

Branka Šulc

Muzejski dokumentacioni centar, Zagreb

Muzejski dokumentacioni centar je tokom 1983. godine dobio na poklon od Centra za studij bibliotekarstva, dokumentacije i informacionih znanosti

Sveučilišta u Zagrebu, odnosno s Katedre za postdiplomski studij muzeologije i dra Antuna Bauera, voditelja ove katedre i osnivača MDC-a, mikro kompjutor tipa Commodore Business Machines (PET Personal Computer) s ukupno 7167 Bytesa.

Takav tip računala poslužit će kao izvanredno »oruđe« za probne aplikacije i pretraživanje niza podataka iz okvira dokumentacije MDC-a.

Ako je dobro organizirano, napose pravodobno i relevantno informiranje jedna od temeljnih pretpostavki za bolji povrat informacija i dokumenata o muzejskom radu — valja očekivati da će primjenom ovoga tipa računala takav proces biti i dijelom uspješniji i ubrzan. Informacijsko-referalna djelatnost MDC-a u smislu kontinuiranog informiranja korisnika, uz usavršavanje i paralelno istraživanje informacijsko-dokumentacijskih sistema koji su u primjeni za muzejsku djelatnost, jedna je tek od zadaća INDOK službe Centra. Stoga će suvremena računarska obrada i podataka i informacija koje Centar uskladištava a manje deseminira, biti i moguća racionalizacija sadašnjeg načina obrade podataka s mogućnostima distribucije na zahtjev korisnika.

S obzirom na vrstu dokumenta i podataka te količini byta predviđaju se sljedeće datoteke:

— adresari (muzeji, galerije, privatne zbrke i dr., stručni i tehnički kadar);
— statistička obrada raznih anketnih upitnika;

— evidencija distribucija publikacija Centra;

— evidencija programa i izvještaja o radu muzeja;

— arhivski podaci i dr.

Stroj radi sa konverzacijskim jezikom BASIC, pogodnim s obzirom na vrste predviđenih poslova.

Predma tehnološki nije novijeg datuma, ovaj tip računala kao prvi uopće (koliko je nama poznato), instaliran za potrebe muzejske djelatnosti, označava svojevrstnu prekretnicu u daljnjim planiranjima i radu INDOK djelatnosti Centra. Centar inače u okviru dugoročnog projekta uvođenja novog dokumentacijskog sistema ima izrađen i preliminarni projekt za nabavu obimnije kompjutorske konfiguracije, odnosno povezivanja s postojećim računarskim centrima putem terminala. Time će svakako, uz preduvjet postojanja baze podataka, konkretno obrade dokumentacije po novom muzejskom dokumentacijskom sistemu, biti moguća i cjelovitija obrada muzejske građe, kao i građe Centra uopće. Darovnim ugovorom za mikrokompjutor napose se naglašava potreba stav-

ljanja u funkciju kompjutora kao sredstva i pomoći svim korisnicima Centra i polaznicima postdiplomskog studija muzeologije. Treba reći i to da uvođenjem mikrokompjutora u redovan rad Centra postaje otvorena i nova mogućnost konkretnijeg programa suradnje s ostalim subjektima iz područja kulturne djelatnosti.

Popis periodičnih i serijskih publikacija na tlu Jugoslavije s područja muzejskih i srodnih djelatnosti

Mira Heim

Muzejski dokumentacioni centar, Zagreb

Popis periodičnih i serijskih publikacija na tlu Jugoslavije rađen je prema provedenoj anketi koja je poslana svim muzejima, galerijama, zavodima za zaštitu kulture i prirode, muzejskim i srodnim društvima te drugim institucijama koje su u svojem radu srodne muzejsko-galerijskoj djelatnosti. Iako je odziv na anketu zadovoljavajući, još uvijek ima onih koji nisu na nju odgovorili, te ovaj popis nije potpun, što je i teško postići.

Uz popis muzejskih periodičnih publikacija uvršteni su i naslovi koji u svojem sadržaju redovito donose priloge iz muzejsko-galerijske djelatnosti. U popisu se nalaze samo oni naslovi koji kontinuirano izlaze, a izostavljeni su oni čije je izlaženje usahlo.

Kod više izdavača jednog naslova navedeni su prvenstveno muzeji i srodne institucije. Uz naslov i izdavača navedena je i početna godina izdanja, ukoliko je taj podatak bio poznat.

ACTA MUSEI CIBALENSIS. — Vinkovci : Gradski muzej Vinkovci, 1966. —

ACTA MUSEI MACEDONICI SCIENTIARUM NATURALIUM. — Skopje : Prirodnaučen muzej na Makedonija, 1953. —

ANALI GALERIJE ANTUNA AUGUSTINČIĆA. — Klanjec : Galerija Antuna Augustinčića, 1981. —

ANALI ZAVODA ZA POVIJESNE ZNANOSTI JAZU DUBROVNIK. — Dubrovnik : Zavod za povijesne znanosti JAZU Dubrovnik, 1952. —

ARCHAEOLOGIA IUGOSLAVICA. — Beograd : Savez arheoloških društava Jugoslavije.

ARGO : informativno glasilo za muzejsko dejavnost. — Ljubljana : Narodni muzej : Društvo muzealcev Slovenije, 1962. —

ARHEO : Arheološka obavestila : glasilo Slovenskega arheološkega društva. — Ljubljana : Slovensko arheološko društvo, 1981. —

ARHEOLOŠKI PREGLED. — Beograd : Savez arheoloških društava Jugoslavije,

ARHEOLOŠKI RADOVI I RASPRAVE. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1959. —

ARHEOLOŠKI VESTNIK. — Ljubljana : Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1950. —

ARHITEKTURA : Časopis Saveza arhitekata Hrvatske. — Zagreb : Savez arhitekata Hrvatske, 1947. —

ARHIVSKA GRADA. — Hvar : Centar za zaštitu kulturne baštine, 1961. —

ARHIVSKI VJESNIK = BULLETIN D'ARCHIVES. — Zagreb : Arhiv Hrvatske, 1958. —

Stari naslovi: VJESNIK KRALJEVSKO HRVATSKO-SLAVONSKO-DALMATINSKOG ZEMALJSKOG ARHIVA. — Zagreb, 1899—1920.

VJESNIK KRALJEVSKOG DRŽAVNOG ARHIVA. Zagreb, 1925—1945.

BALCANOSLAVICA. — Beograd : Savez arheoloških društava Jugoslavije.

BIBLIOGRAFIJA. — Beograd : Savez arheoloških društava Jugoslavije,

BILTEN. — Bačka Palanka / Odžaci / Bač : Amaterska muzeološka sekcija jugozapadne Bačke, 1975. —

BILTEN = BULLETIN. — Skopje : Muzej na sovremenata ume'nost »Skopje« 1963. —

BILTEN O STANJU SPOMENIKA. — Hvar : Centar za zaštitu kulturne baštine, 1973. —

BOKA : zbornik radova iz nauke, kulture i umjetnosti. — Herceg-Novi : Zavičajni muzej, 1969. —

BULLETIN RAZREDA ZA LIKOVNE UMJETNOSTI JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1953. —

ČARDAK : Glasilo Muzeja u Županji. — Županja : Muzej Županja, 1976. —

ČLANCI I GRAĐA ZA KULTURNU ISTORIJU ISTOČNE BOSNE. — Tuzla : Muzej istočne Bosne, 1957. —

ČOVJEK I PROSTOR : mjesečnik Saveza arhitekata Hrvatske. — Zagreb : Savez arhitekata Hrvatske, 1954. —

DESIGN '83 : design in Yugoslavia. — Beograd : Savez udruženja primjenjenih umetnika i dizajnera Jugoslavije, 1981. —

DIADORA : glasilo Arheološkog muzeja u Zadru : organ du Musee Archéologique de Zadar. — Zadar : Arheološki muzej, 1960. —

DISSERTATIONES ET MONOGRAPHIAE. — Beograd : Savez arheoloških društava Jugoslavije.

DOKUMENTI : bibliografija arhitekture, urbanizma, industrijskega in grafičnega oblikovanja ter fotografije za leto... — Ljubljana : Arhitekturni muzej, 1980. —

DOKUMENTI SLOVENSKEGA GLEDALIŠNEGA IN FILMSKEGA MUZEJA. — Ljubljana : Slovenski gledališki in filmski muzej, 1964. —

stari naslov:

DOKUMENTI SLOVENSKEGA GLEDALIŠKEGA MUZEJA

ĐAKOVO I NJEGOVA OKOLICA : Zbornik Muzeja Đakovština. — Đakovo : Muzej Đakovštine, 1978. —

ETNOLOŠKA ISTRAŽIVANJA. — Zagreb : Etnografski muzej, 1981. —

ETNOLOŠKA TRIBINA. — Zagreb : Hrvatsko etnološko društvo, 1978. —

FONTES ARCHAEOLOGIAE IUGOSLAVIAE. — Beograd : Savez arheoloških društava Jugoslavije,

FRAGMENTA BALCANICA MUSEI MACEDONICI SCIENTIARUM NATURALIUM. —